

Rapportage Veilig werken in de zorg – oktober 2020

Meldingen/signalen van iSZW en IGJ over gebrek aan PBM en stokkende opvolging testbeleid

SAMENVATTING

Zowel de iSZW als de IGJ ontvangen meldingen over persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) en over Covid-19 testen. iSZW ontving van 1 t/m 31 oktober 88 Covid-19 gerelateerde meldingen uit de gezondheids- en welzijnszorgsector. De IGJ ontving in dezelfde periode totaal **65** Covid-19 gerelateerde meldingen (29 meer dan de vorige maand). Van die 65 meldingen ging het in 30 meldingen over (het aanbieden/uitvoeren van) coronatesten en (opvolging van) het testbeleid. 9 van de meldingen hadden betrekking op PBM en/of problemen omtrent de inzet en het gebruik van PBM.

iSZW

In de periode 1 t/m 31 oktober heeft de iSZW in totaal 1307 meldingen ontvangen die COVID-19 gerelateerd zijn. Daarvan kwamen 88 meldingen uit de gezondheids- en welzijnssector. Ruimschoots de meeste meldingen kwamen uit de provincie Zuid-Holland (25). De onderwerpen waarover het meeste werd gemeld zijn een zieke werknemer op de werkvloer (31).

Totaal aantal meldingen iSZW		2 t/m 29 mei¹	1 t/m 30 juni	1 t/m 31 juli	1 t/m 31 aug	1 t/m 30 sep	1 t/m 31 okt
Sector	Gezondheids- en welzijnszorg	37	14	16	29	33	88
	- Verpleeghuizen en intramurale zorg voor gehandicapten	13	2	3	6	2	6
	- Paramedische praktijken en ov. gezondheidszorg zonder overnachting	3	4	4	8	9	20
	- Ziekenhuizen	5	1	3	3	7	8
	- Medische en tandheelkundige praktijken	2	3	2	1	5	13
	- Ambulante jeugdzorg en welzijnswerk	8	3	2	2	3	23
	- Extramurale zorg voor ouderen en gehandicapten	1	1	1	4	4	20
	- Intramurale zorg voor verstandelijk gehandicapten en psychiatrische cliënten	5	-	1	1	2	2
	- Jeugdzorg en maatschappelijke opvang met overmaching	-	-	-	4	1	1
	Andere sectoren	425	349	326	529	729	1219

¹ Vanwege de omschakeling van week- naar maandrapportages is er eenmalig sprake van een afwijkende periode.

	Totaal COVID-19 gerelateerd	462	363	342	558	762	1307
Waarover wordt gemeld?							
	Onvoldoende afstand op de werkvloer	6	2	4	6	7	7
	Onvoldoende (hygiënische) maatregelen	3	1	1	1	-	4
	Zieke werknemer aanwezig op de werkvloer	4	2	3	3	12	31
	Ik moet onveilig werken (anders dan aangegeven opties)	3	-	1	1	1	6
	Onvoldoende of ongeschikte persoonlijke beschermingsmiddelen	13	2	1	8	3	3
	Zieke huisgenoten maar ik werk toch/ mijn collega werkt toch	-	-	1	1	4	5
	Thuiswerken is niet toegestaan terwijl de werkzaamheden het wel toelaten	-	1	-	1	1	8
	Fraude met subsidieregelingen Corona - TOZO	-	1	-	-	-	-
	Fraude met subsidieregelingen Corona - NOW	-	3	1	-	-	1
	Fraude met subsidieregelingen Corona – combi NOW/TOGS	-	-	1	1	-	1
	Werkgever dreigt met ontslag	-	-	1	-	-	-
	Ik moet verplicht verlof opnemen	-	-	-	-	1	-
	Loon of vakantietoelage wordt niet uitbetaald	-	-	-	-	-	1
	Quarantainemaatregelen	-	-	-	-	-	3
	Overig	8	2	2	7	4	18
	Totaal Gezondheids- en welzijnssector	37	14	16	29	33	88
Type melder							
	Werknemer	17	5	1	12	13	32
	Werkgever	-	1	-	-	-	1
	Familielid	-	-	-	-	3	9
	Overig	11	6	6	6	8	22
	Relatie melder onbekend	9	2	9	11	9	24
	Totaal Gezondheids- en welzijnssector	37	14	16	29	33	
In onderzoek							
	Wel onderzoek	19	4	10	19	18	51
	Geen onderzoek	15	8	6	10	13	34
	- Vermoedelijk geen sprake van een overtreding	1	-	-	-	-	1
	- Ingetrokken door melder	1	1	-	1	1	2
	- Niet op werkterrein iSZW, doorverwezen/doorgeleid	7	4	2	7	7	22
	- Corona – Overheidsrichtlijn i.r.t. cruciaal beroep	1	1	1	-	-	-
	- Onvolledige informatie	2	1	-	1	3	8

	- Overdracht aan andere dienst	-	-	2	-	-	-
	- Ongegrond	-	1	-	-	-	1
	- Overig	3	-	1	1	2	-
	Nog geen beslissing ²	3	2	-	-	2	3
	Totaal Gezondheids- en welzijnssector	37	14	16	29	33	88
Regio	Noord-Brabant	10	1	1	3	3	13
	Utrecht	-	-	2	1	4	6
	Zuid-Holland	8	1	1	16	14	25
	Limburg	-	3	2	1	-	4
	Gelderland	2	3	3	2	3	8
	Noord-Holland	11	1	4	3	4	15
	Flevoland	-	1	2	-	-	3
	Zeeland	3	1	-	-	-	-
	Overijssel	2	-	-	2	2	7
	Groningen	1	1	-	-	1	2
	Friesland	-	2	1	1	1	3
	Drenthe	-	-	-	-	1	2
	Totaal Gezondheids- en welzijnssector	37	14	16	29	33	88

IGJ

In de maand oktober heeft de IGJ in totaal 928 meldingen ontvangen, waarvan **65** meldingen COVID-19 gerelateerd zijn. Dat zijn er 29 meer dan vorige maand. Van die 65 meldingen ging het in 30 meldingen over (het aanbieden/uitvoeren van) coronatesten en (opvolging van) het testbeleid. 9 van de meldingen hadden betrekking op PBM en/of problemen omtrent de inzet en het gebruik van PBM.

Totaal aantal meldingen IGJ		1 t/m 31 mei	1 t/m 30 juni	1 t/m 31 juli	1 t/m 31 aug	1 t/m 30 sep	1 t/m 31 okt
Onderwerp	COVID-19 gerelateerd	68	30	35	31	36	65
	Niet COVID-19 gerelateerd	828	847	970	722	826	863
	Totaal	896	877	1005	753	862	928
PBM en testbeleid	PBM	10	4	3	5	2	9
	Testbeleid	13	5	6	6	20	30
	Overig	45	21	25	21	15	26
	Totaal	68	30	34	31³	36⁴	65
Beoordeeld	Beoordeeld PBM en testbeleid	23	7	8	7	18	21
	- Vervolgactie ingezet	19	6	7	6	17	13
	- Geen vervolgactie nodig	4	1	2	1	1	8
	In afwachting van beoordeling	-	2	-	3	3	18
	Totaal	23	9	9	10	21	39

² Alle aantallen in deze rapportage m.b.t. 'nog geen beslissing' en 'in afwachting van beoordeling' betreft de stand van zaken aan het begin van de volgende maand. Met uitzondering van de ISZW-cijfers over mei; vanwege de omschakeling van week- naar maandrapportages betreft het hier eenmalig het aantal meldingen waarover aan het einde van de respectievelijke rapportageweken nog geen beslissing was genomen.

A. PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMAATREGELEN

De inspectie ontving in de maand oktober 9 meldingen die betrekking hadden op PBM en/of op problemen omtrent de inzet en het gebruik van PBM. Bij de beoordeelde meldingen was geen sprake van een reëel tekort. Bij geen van de meldingen is geconstateerd dat een RIVM-uitgangspunt of een richtlijn van de beroepsgroep rond PBM niet is gevolgd. De meldingen hebben betrekking op de sectoren verpleeghuiszorg, thuiszorg, gehandicaptenzorg, eerstelijnszorg en medtech.

Uit inspectiebezoeken en andere contacten met zorgaanbieders (onder andere in de sectoren V&V, GGZ en GZ) blijkt dat er sprake is van voldoende voorraad PBM. Een aantal zorgaanbieders geeft aan dat er soms een dreigend tekort is aan bijvoorbeeld handschoenen of schorten met coating, maar dat dit wel weer op tijd wordt opgelost.

Via NU '91 komen signalen over een tekort aan schorten en (met name) handschoenen, en over het type en de kwaliteit van mondkapjes die zorgverleners moeten gebruiken. Opvallend is dat de IGJ relatief weinig meldingen krijgt over PBM en vrijwel geen meldingen waarin daadwerkelijk sprake is van een tekort.

Vanuit gesprekken met patiënten- en cliëntenorganisaties blijken er veel vragen over verschillen binnen de PBM-richtlijnen (wie draagt wanneer een mondkapje). Cliënten vinden het vervelend als zorgmedewerkers geen mondkapjes dragen (bijvoorbeeld in de thuiszorg, Wmo-busjes, doktersassistentes bij de huisarts). Daarnaast zijn er signalen over huishoudelijke hulpmedewerkers die zich niet aan de basismaatregelen houden: handen wassen, afstand houden, mondkapje dragen.

Meldingen over inzet en gebruik PBM		<i>1 t/m 31 mei</i>	<i>1 t/m 30 juni</i>	<i>1 t/m 31 juli</i>	<i>1 t/m 31 aug</i>	<i>1 t/m 30 sep</i>	<i>1 t/m 31 okt</i>
Beoordeeld	Beoordeeld PBM	10	4	3	4	2	8
	- Vervolgactie ingezet	7	4	2	3	1	4
	- Geen vervolgactie nodig	3	-	1	1	1	4
	In afwachting van beoordeling	-	-	-	1	-	1
	Totaal	10	4	3	5	2	9
Reëel versus gepercipieerd	Reëel tekort PBM (geen voorraad)	-	-	-	-	-	-
	Gepercipieerd tekort aan PBM	1	-	-	-	-	2
	Overig	9	4	3	4	2	6
	Totaal	10	4	3	4	2	8
Overtreding richtlijn RIVM PBM	Overtreding uitgangspunten RIVM PBM en/of richtlijn beroepsgroep PBM	-	2	-	-	-	-
	Overig	10	2	3	4	2	8
	Totaal	10	4	3	4	2	8
Sector	Verpleeghuiszorg	8	1	1	1	1	1
	Thuiszorg	-	-	-	-	1	1

³ Eén melding had betrekking op zowel PBM als testen van medewerkers.

⁴ Eén melding had betrekking op zowel PBM als uitvoering testbeleid.

	Gehandicaptenzorg	1	1	-	2	-	2
	GGZ	-	-	-	-	-	-
	Jeugd	-	-	-	-	-	-
	Zorg voor asielzoekers en justitiabelen	-	-	-	-	-	-
	Netwerkgzorg en preventie	-	-	-	-	-	-
	MSZ	-	-	1	1	-	-
	Eerstelijnszorg	1	2	1	1	-	2
	Medtech ⁵	*	*	*	*	*	3
	Totaal	10	4	3	5	2	9
Regio	Zuid-Holland	1	1	-	1	-	2
	Noord-Holland	4	1	1	-	-	2
	Utrecht	2	-	-	1	-	-
	Noord-Brabant	1	1	-	2	-	1
	Gelderland	-	1	-	-	-	-
	Limburg	1	-	-	-	1	1
	Overijssel	1	-	1	-	1	-
	Overig	-	-	1	1	-	3
	Totaal	10	4	3	5	2	9

B. TESTBELEID

De IGJ heeft in de maand oktober 30 meldingen ontvangen over (het aanbieden/uitvoeren van) coronatesten en (opvolging van) het testbeleid. Bij geen van deze melding was sprake van problemen met de testcapaciteit. De meldingen hebben betrekking op de sectoren medische technologie, verpleeghuiszorg, eerstelijnszorg en netwerkgzorg en preventie.

Uit het veld hoort de IGJ dat het testen van medewerkers nog steeds te lang duurt en dat dit veelal een (dreigend) knelpunt is in de continuïteit van zorg. Steeds meer aanbieders (V&V, GGZ, jeugd) hebben een eigen teststraat opgezet, hebben afspraken over het gebruik van teststraten van bijvoorbeeld een ziekenhuis en/of kopen commerciële (snel)testen. Het grootste knelpunt ligt nog steeds bij de tijd tussen test en uitslag. Dat wisselt overigens wel per regio. Zo is het in onder andere de regio Rotterdam een belangrijk knelpunt. De meeste zorgaanbieders kiezen nog steeds voor PCR-testen. Een aantal zorgaanbieders geeft aan dat hen door verschillende bedrijven sneltesten worden aangeboden maar dat zij die niet betrouwbaar achten.

De IGJ heeft signalen dat medewerkers van de jeugdbescherming niet altijd voorrang krijgen bij het testen. Oorzaak zou zijn dat ze weliswaar worden genoemd in de Q&A's m.b.t. testbeleid, maar niet in de hoofdttekst. Recent toezicht van IGJ bij een JeugdzorgPlus-instelling wees uit dat kinderen die worden opgenomen in quarantaine worden geplaatst wanneer zij klachten hebben. Het is beangstigend voor kinderen om in een vreemde omgeving opgesloten te zitten. Het testen van jongeren duurt te lang waardoor ook de quarantaine langer duurt. Jongeren in een gezinshuis moeten allemaal in quarantaine op het moment dat er een besmetting is. Dit leidt tot (gedrags)problemen op de groep. Het testbeleid zou ook voor jongeren in een residentiele setting moeten gelden.

De IGJ ziet dat ziekenhuizen zoeken naar de wijze waarop sneltesten (c.q. sneller testen) het beste kunnen worden ingezet. Dat is belangrijk omdat de capaciteit nog beperkt is. De inzet van sneltesten kan veel winst opleveren op het vlak van inzetbaarheid van zorgverleners of de doorstroom van patiënten in de acute zorg.

Meldingen over testbeleid		1 t/m 31 mei	1 t/m 30 juni	1 t/m 31 juli	1 t/m 31 aug	1 t/m 30 sept	1 t/m 31 okt
Beoordeeld	<i>Beoordeeld testbeleid</i>	13	5	5	6	17	13
	- Vervolgactie ingezet	12	2	5	5	16	9

⁵ Het betreft meldingen over PBM vanuit het productperspectief. In de maanden mei t/m september is dit type meldingen ook (in beperkte mate) binnengekomen bij de inspectie, maar niet apart gespecificeerd opgenomen.

	In afwachting van beoordeling	-	-	-	-	3	17
	Totaal	13	5	6	6	20	30
Problemen met testcapaciteit	Problemen met testcapaciteit	-	-	-	-	1	-
	Overig	13	3	5	6	16	13
	Totaal	13	3	5	5	17	13
Sector	Verpleeghuiszorg	1	-	-	1	2	3
	Thuiszorg	-	-	-	-	2	-
	Gehandicaptenzorg	-	-	-	1	-	-
	GGZ	-	-	-	-	-	-
	Jeugd	-	-	-	-	-	-
	Zorg voor asielzoekers en justitiabelen	-	-	-	-	-	-
	Netwerkzorg en preventie	-	-	-	1	2	5
	Medtech	8	5	4	2	5	6
	MSZ	-	-	1	-	-	-
	Eerstelijnszorg	3	-	1	1	10	16
	Farmaceutische producten	1	-	-	-	-	-
	Totaal	13	5	6	6	20⁶	30
Regio	Zuid-Holland	1	1	-	1	4	5
	Noord-Holland	1	-	-	-	7	2
	Utrecht	-	-	-	1	2	8
	Noord-Brabant	3	1	1	-	2	1
	Gelderland	2	-	1	-	1	-
	Limburg	-	-	-	1	-	1
	Overijssel	-	-	-	1	3	8
	Overig	6	3	4	2	1	5
	Totaal	13	5	6	6	20	30

⁶ Een melding had betrekking op een aanbieder van zowel verpleeghuiszorg als thuiszorg en betrof cliënten uit beide sectoren.